

РИЗИКИ КОРПОРАТИВНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ З ПОЗИЦІЙ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Результати проведених нами наукових досліджень доводять, що основною причиною, яка зумовлює критику теоретиками та практикаками у сфері корпоративного управління чинної системи бухгалтерського обліку в Україні, доцільно вважати ймовірність маніпуляцій і зловживань лінійними менеджерами корпорацій, відповідальними за організацію та методику бухгалтерського обліку в корпоративних структурах, стосовно застосування базових і альтернативних варіантів обліково-аналітичного забезпечення, націлених на задоволення ідентифікованих цілей тактичного і стратегічного менеджменту корпорацій або ж особистих, які здебільшого суперечать інтересам інших стейкхолдерів.

Значна ймовірність застосування вказаної практики призводить до виникнення певних репутаційних ризиків, обумовлених реальною можливістю і потенційною загрозою здійснення неадекватних операцій щодо реалізації обліково-аналітичних і контрольних процедур з наступним відображенням облікової та аналітичної інформації за результати діяльності корпоративної структури та її презентації для внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів.

На думку В. Ю. Царука «подібні недобросовісні дії в залежності від їх виду дослідники в сфері корпоративного управління називають шахрайством, маніпуляціями, управлінням прибутками, креативним, творчим або агресивним обліком, які на сьогодні слід розглядати основною причиною зниження облікової прозорості» [4, с. 37]. Для уникнення цих протиріч В.Ю. Царук пропонує шляхи гармонізації обліку і корпоративного управління [5, с. 77].

Р. Ф. Бруханський серед базових організаційно-методологічних напрямів корпоративної обліково-аналітичної системи виділяє: «моніторинг зростаючих потреб користувачів в обліковій інформації стратегічного характеру; аналіз недоліків системи традиційного фінансового обліку на основі визначення невідповідності потребам стратегічного менеджменту; удосконалення системи стратегічного управлінського обліку на основі врахування фундаментальних теоретико-методологічних засад концепції стратегічного менеджменту (стратегічне позиціонування, ланцюжки цінностей тощо); розробка теоретичних, методологічних і організаційних параметрів стратегічної аналітичної системи підприємства, що функціонуватиме на основі використання облікової інформації стратегічного характеру; удосконалення системи обліково-аналітичного забезпечення стратегічного аналізу та стратегічного контролю з урахуванням специфіки розвитку сучасних економічних систем; генерування системи показників стратегічного розвитку підприємства адекватно наявних конкурентних переваг, стратегічного позиціонування, визначених стратегічних цілей, візії та стратегічного бачення бізнесу» [3, с. 19]. З цією метою Р. Ф. Бруханський додатково пропонує ідентифікувати специфічні функції стратегічного управлінського обліку [2, с. 7].

А. Ю. Бережна наголошує на значному впливі на організаційне та обліково-аналітичне забезпечення корпоративної діяльності в Україні глобалізаційних процесів [1, с. 77].

Систему корпоративного управління в частині правових і регуляторних механізмів, системи внутрішнього контролю, механізмів розподілу капіталу, умов функціонування ринку) пропонуємо розглядати в якості одного з чинників, що впливає на розвиток бухгалтерського обліку, зокрема, щодо фінансової звітності, яка повинна відповідати вимогам стейкхолдерів.

Таким чином, належно побудована система корпоративного управління з урахуванням особливостей діяльності корпоративних структур, існуючих правових, політичних і ринкових обмежень, сприятиме запобіганню маніпуляціям обліковими показниками, трансформації облікової системи у надійний інструмент прийняття управлінських рішень, розширенню забезпечення різноманітних інформаційних потреб окремих груп зовнішніх стейкхолдерів.

Для визначення напрямів унеможливлення зловживань менеджерами у межах облікової системи корпорації з метою задоволення особистих інтересів і для пошуку шляхів розвитку облікової системи у вирішенні окресленої проблематики доцільним вважаємо проведення аналізу застосування креативних облікових практик.

Список використаних джерел

1. Бережна А. Ю. Розвиток національного корпоративного управління в умовах глобалізації. Економіка і регіон. 2017. № 1. С. 18-25.
2. Бруханський Р. Ф. Ідентифікація специфічних функцій стратегічного управлінського обліку. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2020. Випуск 1. С. 7-18. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2020.01.007>.
3. Бруханський Р. Ф. Параметри розвитку корпоративної стратегічної обліково-аналітичної системи підприємства. Облік і фінанси. №1 (87). 2020. С. 13-19.
4. Царук В. Ю. Креативні облікові практики в корпоративних структурах. Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації. 2019. Випуск 3-4. С. 37-45. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2019.03.037>.
5. Царук В. Ю. Принципи корпоративного управління та бухгалтерський облік: шляхи гармонізації. Облік і фінанси. № 4 (82). 2018. С. 77-83.